

Klassiskt ren Orestien

TEATER

Teater Satori på **Kulturhuset, Kilen:** Orestien av Aischylos.

Övers: Emil Zilliacus.

Regi: Mikael Lidén.

Scenografi: Leif Olberius.

Medv: Leif Olberius, Beata Psilander, Dan Raskler, Marika Bergström m fl.

● Teater Satori har, efter sina tidigare knappast lätta pjäsval som Paoletti's Drömmar jag? Pirandello's Mannen med blomman i sin mun och no-spelet Kärlekens timme av Yokio Mishima, lyft sig själv i håret med en uppsättning av Aischylos väldiga triologi Orestien. Den kom 458 f.Kr. Genomgående teman är krigets färd, mord, blodshämnd, skuld och försoning.

De tre pjäserna Agamemnon, Gravoffret och Eumeniderna gestaltar kungaätten Atridernas förfärande öde. Handlingen tar sin början i palatset i Argos. Drottning Klytaimestra väntar på gemålen Agamemnon, som återvänder med en här i spillror efter kriget i Troja. På vägen dit har han offrat sin dotter Ifigenia till gudarna för att få vind i seglen.

Med sig hem har han Kassandra, krigsbyte och älskarinna. Så inleds det blodiga dramat där Klytaimestra mördar Agamemnon och Kassandra i svartsjuka och hämnd.

I Gravoffret återvänder sonen Orestes och tillsammans med system Elektra kräver han hämnd för sin mördade far. Han dödar modern och hennes älskare Aigisthos. I Eumeniderna, slutligen, uppenbarar sig moderns vålnad, Orestes förföljs av upphetsade hämndgudinnor för sitt modermord. Rättvisa skipas och försoning av Pallas Athena.

Teater Satori har bearbetat och strukturerat i Emil Zilliacus kärnfulla översättning. Det har blivit en avskalad och rituellt vacker uppsättning, klassiskt tidlös och utan publikfriande försök

att förlägga dramat till vår tid. Det allmänmänniska i tragedierna drabbar ändå.

Mikael Lidén låter texten, ordet, aktören stå i centrum via en ganska långsam rytm som inte skymms av starka visuella effekter. Styrkan i den här uppsättningen ligger i dramat, Agamemnon, medan Gravoffret och framför allt det svårspelade sista dramat Eumeniderna borde ha kortats betydligt. Slutet blir alltför segt.

Scenrummet består av en förgylld kungaport, grämelerade tygkulisser, bakom vilka skuggor rör sig. Ett oljefat fungerar som väktarplats och trumma, därutöver bänkar.

DUBBLERINGARNA BLIR förstas åtskilliga när en liten grupp skall spela många roller. Kören består av barfotagubbar i slitna svarta rockar, ett trasproletariat som kommenterar, för handlingen vidare och sammanfattar. Senare dyker de upp som kvinnokör och slutligen som hämndgudinnor.

Utomordentligt vacker i purpur, fotsid dräkt och turban gör Beata Psilander en snarare varm och blodfull Klytaimestra än den kallt beräknande traditionella rolltolkningen. Dan Rasklers Agamemnon fylld av hybris, förs in på vagn som en hemvändande hjälte, tillsammans med Kassandra. Klyftan

mellan honom och gemålen gapar djup. Spröda Marika Bergström har som Kassandra, serskan, ett av föreställningens starkaste utspel när hon med uppsträckta armar irrar omkring på scenen och ropar ut sin förtvivlan över att det hon förutser skall hända. I slutscenen framträder hon som Pallas Athena som en mekanisk docka i grotesk guldmask. Leif Olberius gör en ynglingavek Orestes, vankelmodig och sårbar som en Hamletfigur.

Teater Satori, berömvärd genom sitt självständiga val av pjäser, har med Orestien tagit ett rejält steg framåt.

ANNA LENA PERSSON